నా ఇష్టం

సాయి లక్ష్మీ

"అమ్మా! నాకీ పట్టుపరికిణి ఇష్టం లేదు. ఎర్రగా ఉంది. నాకొద్దు." అన్న అయిదేళ్ల జగదాంబ మాటలకు అందరూ ఫక్కుమని నవ్వారు.

"భడవా! నీ కప్పుడే 'ఇష్టం' మొదలైందా? అని అమ్మమ్మ అంటే "జగదా! ఇది కొత్త పరికిణి. పండుగనాడు వేసుకోవాలి" అని మారాం చేస్తున్న జగదాంబని కొట్టి, మరీ తొడిగించింది జగదాంబ తల్లి. వెక్కుతున్న జగదాంబతో "జగదా తల్లీ! ఆడపిల్లవమ్మా! మనకు 'ఇష్టాలు' ఉండకూడదమ్మా" అని అమ్మమ్మ దగ్గరకు తీసుకొని కన్నీళ్లు తుడిచారు. "ఏమర్థమైంది?" తరువాత తెలిసి వచ్చింది. ప్రతి దానికి తల్లితో దెబ్బలాడవలసి వచ్చింది. అన్నయ్య, తమ్ముల పెంపకానికి తన పెంపకానికి తేడా తెలిసేటప్పటికి తనకి 13 ఏండ్లు వచ్చాయి. "చిదిమి దీపం పెట్టొచ్చు" అని అందరూ అంటుంటే, దాని అర్థం తెలిసేటప్పటికి ఎత్తుపళ్ల బావ శాస్త్రితో పెళ్లి జరిగి పోయింది. పౌరోహిత్యం చేసే బావతో పెళ్ళయింది. కానీ అతనంటే ఆరాధనా భావం కలిగిందని తను అనుకోదు. పూజలు, పునస్కారాలు, మడులు, దడులు, ముత్తైదువ, సంభావనలలో తన జీవితం. బావ శాస్త్రాలలో, పూజలలో నిష్ణాతుడు కనుక ధనకనకాలకు ఏ లోటు లేదు. ముగ్గురు మొగపిల్లలకు తల్లైంది. కానీ బావ ఇంట్లో చండశాసనుడై ఎవరికి ఆలోచించే అవకాశం ఇవ్వలేదు. ఒకసారి ఎవరింట్లోనో బావ శాస్త్రి చేసిన ప్రసంగం తనలో ఆలోచనలను రేకెత్తించింది.

"నేను (అహము), నా ఇష్టము (గుణగణాలతోడి ప్రవృత్తి) అనుకుంటేనే నా వారు, నా భర్త, నా భార్య, నా పిల్లలు నా బంధువులు అని అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటె నన్ను నేను ప్రేమించు కుంటేనే మిగతావారిని ప్రేమించగలుగుతాను. నాలోని లేనిది (గుణాలు, ప్రవృత్తి) ఇతరులలో చూస్తే విముఖత, ఉదాసీనత వారిపట్ల ఏర్పడుతాయి. కనుక నన్ను నేను అంతరంగంలో ప్రేమిస్తాను. నాలోని ఇష్టాలను ఇతరులలో చూస్తాను. కానీ ఈ ప్రేమలో రాగ, ద్వేష, లోభ, స్వార్థ, మద, మత్సరాలు ఉంటాయి.

నేను, నా ఇష్టము అన్నవి లేనప్పుడు ఇతరులందరిని ప్రేమించి గౌరవిస్తాము. నా వారు అన్నది లేదు. అందరూ సమానమే. సర్వమానవత్వం, సర్వాత్మ తత్త్వ ప్రేమ అర్థమవుతుంది. అంతా నేనే అంటె తానై యుంటారు. "నేను" అన్నిటియందు ఉండగలుగుతుంది." ..... ఇంకా కొనసాగింది కాని అప్పుడే తనలో ఆలోచనలు మొదలయ్యాయి.

ప్రతివారికి "ఇష్టం" అన్నది ఉంటుందికదా? అందరూ ఆ ఇష్టాలు వదిలేయగలరా! శాస్త్రాలలో నిష్ణాతుడైన బావ తన ఇష్టం అందరి మీద రుద్దుతున్నాడు. ఇతరుల ఇష్టాన్ని గౌరవించడేం? తన ఇష్టాన్ని ఏ నాడైనా గమనించాడా! పెద్దవాడిని ఇంజనీరు వద్దని ఎం.కామ్ చదివించాడు. చిన్నవాడిని పౌరోహిత్యానికి పెడితే వాడు ఇంట్లోంచి పారిపోయాడు. తను వెదికి తీసుకొనివస్తే వాడిని చదివించాడు. వాడితో మాట్లాడటం మానివేశాడు. మూడవవాడిని ఉదాసీనంగా చూసేవాడు. కానీ ఆయనకు ఇష్టమని చారెడు నెయ్యి పప్పు, బూరెలు తెగతిని గుండెపోటుతో చనిపోయాడు. అప్పటికే పెద్దవాడు చేతికి వచ్చాడు. చిన్నవాళ్ళు హాస్టలులో చేరి తరువాత ఈ నేల, ఈ ఊరు, ఈ గాలి విడిచి దేశాలు పట్టిపోయారు. బావ పోతే తనకు లోటనిపించిందా! ప్రాణానికి తెరిపి

Telugu Jyothi Special Issue April 08

అనిపించి ఆపౌరోహిత్యం జీవితం వినుగనిపించిందేమో. అప్పుడప్పుడు తను ప్రశ్నించుకుంటుంది 'ప్రేమ అంటే ఏమిటని?'' ఇంత ఉన్నతం ఉన్న పిల్లలకు తండ్రి మీద ప్రేమ లేనే లేదు. పిల్లలు తన అంతరంగం అర్థం జేసుకొన్న, ఇప్పుడేమయింది? పెద్దవాడు పెద్ద ఉద్యోగస్తుడై అతనితో పాటు తనని దేశాలు తిప్పాడు. నాగరికత నేర్పించాడు. బావ సాంగత్యంలో నేర్చిన ఆధ్యాత్మిక తత్త్వం తనకు అలవడి గ్రంథాలు చదివింది. నాగరికత నేర్చిన పెద్దవాడు నవనాగరికురాలిని పెళ్లిచేసుకొని, 'అమ్మని ప్రేమతో దేశాలు తిప్పానా? నాకు వంట చేసి పెట్టటానికి, ఇల్లు దిద్ది పెట్టటానికి తిప్పాను.'' అని భార్యతో తన ఎదుటే అన్నప్పుడు చివుక్కుమన్నది మనసు. ఇదేనా పిల్లల ప్రేమ? రెండవవాడు పదేళ్లు ప్రేమించుకొని పెళ్లిచేసుకుని ఆర్నెల్లు తిరక్కుండానే విడిపోయారు. ఇదేం ప్రేమ? మూడవ వాడు అయిదేళ్ల జనకజను పెంచటానికి రమ్మంటే "వాడి అవసరమే తన అవసరమనుకుని'' వచ్చింది.

జనకజ తన అవసరం లేకుండా పెరిగింది. అంతా దానిష్టమే. "ఆడింది ఆట, పాడింది పాట''. తిట్టకుండా, కొట్టకుండా చిన్నపిల్లలను వారి ఇష్టానుసారంగా అమెరికా పోకడలతో పెంచాలని తలిచారు జనకజ తల్లిదండ్రి. అమెరికా సంస్కారం వారు సరిగా అర్థం చేసుకుంటే కదా!.... ప్రతిక్షణం "ఐ లవ్ యూ'' అంటూ పెంచి ఇవ్వాళ కంటిచూపు నోటమాట కరువు చేశారు జనకజకు. విచ్చలవిడిగా అదుపు, ఆజ్ఞ లేకుండా పెరిగిన జనకజకు ప్రేమంటే తెలుసా? ప్రేమ! ప్రేమంటూ తిరిగిఎవ్వరూ లేకుండా చేసుకుంది. తల్లిదండ్రి చుట్టపు చూపే. స్నేహితులు మొఖం చాటేశారు. బంధువులు సరే సరి!

ఇంతలో జనకజ 'బామ్మా!'' అని పిలిస్తే గబగబా ఆమె దగ్గరికి వెళ్లారు జ్ఞాపకాలలోంచి బయటికి వచ్చిన జగదంబగారు. "బామ్మా! నా కెందుకిలా అయింది?'' అని బామ్మ వంక చూసింది. "ఏం చెప్పాలా!'' అని జగదాంబగారు ఆలోచిస్తుండగా "ప్రేమంటే ఏమిటి బామ్మా!'' అని, మళ్ళీ "ప్రేమంటే ఏమిటి?'' అని రెట్టించి అడిగింది. "ప్రేమంటే ఏమి చెప్పాలమ్మా! అదొక అనుభూతి. తల్లిప్రేమ, పిల్లప్రేమ, భర్త ప్రేమ, భార్య ప్రేమ, సోదర సోదరీ ప్రేమ అని ఎన్నో రకాలు. ఇవన్ని కాదనుకుంటే అన్నిటికంటె ఉత్తమమైన ప్రేమ "సర్వ(మానవ), భూత ప్రేమ''. అది దొరకటం కష్టం. కొంతమందికి తప్ప.'' అని మనుమరాలికి జవాబు చెప్పి 'ప్రేమ మిథ్య'' అని మనుసులో అనుకున్నారు. "బామ్మా! మరి నా కెందుకిలా అయ్యింది?'' నీరసంతో ప్రశ్నించింది జనకజ. 'తల్లీ! నీ కేమయిందో నన్ను చెప్పమంటావా? నీకు తెలియదా? తెలియకపోతే ఏం జరిగింది? ఎలా జరిగింది? అని నువ్వే ఆలోచించుకో. ఇది నీ జీవితానికి సంబంధించినది కదా? ఇన్నాళ్లు "నీ ఇష్టం''లోనే జరిగింది కదా! ఆలోచించుకో తల్లీ!'' అని పళ్లరసం గ్లాసు అందించింది. మారు మాట్లాడకుండా అందుకొని త్రాగింది. "చూడు తల్లీ! నీ జీవితాన్ని దిద్దుకోవలసిన దానివి నువ్వే. ఇక ముందు జీవితం చాలా ఉంది. నిరుత్సాహంతో కాకుండా ధైర్యం తెచ్చుకొని ఆలోచించు. నా సహాయసహకారాలు ఎప్పుడు నీకుంటాయి తల్లీ.'' అని అన్నారు జగదాంబగారు. "థాంక్స్, బామ్మా!'' అన్నది జనకజ.

జనకజ జ్ఞాపకాలు!...

"నిజాన్ని ఎంత చక్కగా చెప్పింది బామ్మ. "నా ఇష్టం' తోనే జీవితాన్ని గడిపానని. "నా ఇష్టం', నా ఇష్టం' తో జీవితాన్ని గడిపాననుకున్నాను. కానీ ఫలితం "ఈ జబ్బు''.

అయిదేళ్లు వచ్చేదాకా ఆయాలతో పెరిగి, అమ్మానాన్నల అనురాగానికి దూరమై, ఆ భవంతిలో ఒంటరిగా బామ్మ పెంపకంలోకి వచ్చాను. బామ్మను

Telugu Jyothi Special Issue April 08

బొమ్మలా ఆడించింది. "నా ఇష్టం'' అని ఆట తనకు గొప్ప వరంగా భావించి, పెద్దయ్యాక కాలేజి నెపంతో అమ్మానాన్నలకు దూరంగా వెళ్లిపోయింది. ఆ దూరం ఇంకా దూరంగానే ఉంది.

డేవిడ్... ఎంత చక్కని రూపం... డేవిడ్, జైమిని, రాబర్ట్, డిక్ లాంటి వాళ్లతో ఆడింది. 'నా ఇష్టం' ఆటలో గెలుపు తనదా!

డేవిడ్! అబ్బ! ఎంత చక్కని రూపము. ఎంత మధుర క్షణం. అతన్ని చూసిన తక్షణమే కళ్లు ఆర్పకుండా అతని కళ్లలోకి చూసింది. గుండె గొంతులోకి వచ్చినట్లనిపించింది. కాఫీ కప్పుతో కలసిన ప్రణయం టీ కప్పుతో తుఫాను సృష్టించి ప్రళయం చేసింది. ఆరునెల్లు ఆనందంగా గడిపిన తను, అతని కోటు జేబులోని వెడ్డింగురింగు చూడగానే త్రాగుతున్న టీ కప్పు బద్దలుకొట్టింది. 'పెళ్లి అయి మూడేళ్లయింది. మూడేళ్ల కొడుకున్నాడు. "లవ్ ఎట్ ఫస్ట్ సైట్" అన్నావని నీతో ఉన్నాను. "నీ ఇష్టమొచ్చినట్లు ఆడాను. గుడ్‌బై, బైదిబై వెడ్డింగు రింగు జేబులో దాచటం, కళ్లల్లో కళ్లుపెట్టి చూడటం నా అలవాటు'' అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. ప్రళయం లాంటి అతని ఎడబాటును భరించలేక డ్రగ్స్‌కు అలవాటు పడ్డాను. అమ్మానాన్న అనురాగం లేక ఆ డ్రగ్స్ అలవాటులోంచి బయటకు పడవేశారు. మళ్లీ వారికి దూరంగా ఎక్కడో ఉనికిని తెలియనీయలేదు.

ఇండియా టూరింగ్‌కు వెళ్లినపుడు జైమిని పరిచయమయ్యాడు. గుజరాతి, అనాథ, ఉదాత్త భావాలు కలవాడు. కల్చరులు కలవవు అన్నా వినకుండా అతన్ని వేధించి, వేసారి, వెంటాడి పెళ్లిచేసుకుంది. అతన్ని అమెరికా తీసుకొచ్చేదాక తంటాలు పడింది. అమెరికా వచ్చాక అతనికి తనకిష్టమైనవి నేర్పించింది. ఆరేళ్ల తరువాత ఒకనాడు జైమిని ఇండియా వెడుతూ "నీకు నాకు చుక్కెదురు. అనాథగా ఉన్నన్నాళ్లు అణిగే ఉన్నాను. నీ ఇష్టాలు, నీ డబ్బు నేర్పించిన స్వతంత్ర్యంలో నా ఇష్టమొచ్చినట్లుండదలచుకున్నాను "అని ఉత్తరం వ్రాసి పెట్టి వెళ్లిపోయాడు. ఇండియాలో ఎక్కడున్నాడో తెలియదు ఇప్పటికీ. అతని మీద ద్వేషం. ప్రేమంటే ఏమిటి? అంతా మిథ్యేనా?... అయినా నిజంగా తను అతనికి ఆనందం ఇచ్చిందా? హేళన, వెక్కిరింతలతో అతని కల్చరును ఎద్దేవా జేసింది. తన ఇష్టానికి వ్యతిరేకతని సహించలేక పోయింది. కానీ తమాషాగా అతను వెళ్లిపోయినందుకు 'పయనమయె ప్రియతమ'. అని దివారాత్రాలు చాలా రోజులు ఏడిచింది.

డబ్బుకు లోటు లేదేమో' సంఘంలో రాటు దేలింది. స్వార్థంతో ఏభై ఏండ్ల రాబర్ట్‌ను కంచెగా చేసుకుంది. కంచె చేను మేస్తుందేమో నని అనుమానం రాగానే ఆతనికి ఆమడ దూరం పారిపోయింది...

తరువాత జీవితంలో స్నేహితులు, రెస్టారెంట్లు, బార్లు, మోటెళ్లు, ఆడంబర జీవితం. చివరకి దొరికిన బహుమతి...'' ఈ జబ్బు ఒక్కటే''. నా ఇష్టాన్ని జరుపుకున్నానని భావించానే కానీ ఇప్పుడాలోచిస్తే ఎవరిష్టాలని వారు అనుభవించారని తోస్తోంది. ఇన్నాళ్లు ఇదంతా "ప్రేమ'' అనుకుంది. ఇవన్నీ జ్ఞాపకాలు మాత్రమే.

ఇంతమందిని ప్రేమించిన తనకు నిజంగా "ప్రేమ''తెలుసా? రాగ ద్వేష స్వార్థ, లోభ, మద మాత్సర్యాలతో ఉన్నది ప్రేమ అవుతుందా? ప్రేమ అంటే...

నెమ్మదిగా మంచం మీద నుంచి దిగి కిటికీ దగ్గరకు వచ్చింది. కిటికీలోంచి చూస్తే నీలాకాశం నిర్మలంగా స్పష్టతతో ఉంది. నీరెండగా ఉండి చలి నెమ్మదిగా తగ్గ మొఖం పట్టిందెమో ఇప్పుడిప్పుడే పక్షులు బయటికి వస్తున్నాయి. ఎదుట గుండా పచ్చని

Telugu Jyothi Special Issue April 08

చెట్టు. అన్ని కాలాల్లోను ఏ మాత్రము మార్పు లేకుండా పచ్చగా స్థిరంగా ఉందా పచ్చని చెట్టు. ఇంతలో ఓ బుల్లిపక్షి ముక్కున పుల్ల పట్టుకొని ఓ కొమ్మ మీద గూడు కట్టటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ఠప్పున పుల్ల రాలింది క్రిందికి, చూస్తున్న జనకజ పుల్ల ఎక్కడ పడిందోనని కిటికి లోంచి వంగుని క్రిందకు చూచింది. మంచులో కూరుకు పోయింది పుల్ల. పక్షి అటూ ఇటూ చూసి చిన్న కూత పెట్టి ఎగిరి వెళ్లిపోయింది. మళ్లీ ఇంకో పుల్ల తెచ్చింది. పుల్ల పడిపోయింది మంచులో. పక్షి-పుల్ల-మంచు-పక్షి-పుల్ల-మంచు... అయ్యో! ఆ పుల్ల క్రింద పడకుండా పక్షి గూడు కడితే బాగుండునని "తపన'' పడింది జనకజ. గుండె బరువెక్కింది. ఎందుకా తపన తనకు?..ఏ మాత్రం సంబంధంలేని పక్షి అంటె తనకెందుకింత తపన. ఈ రోజు ఈ పక్షి-తను... ఒకటే!... అమృతం కురిసినట్లనిపిస్తుంది ఈమే.

... ఆ రోజు రోడ్డు మీద ముసలివాడు చలికాగలేక తన చిరిగిన కోటును మరీమరీ దగ్గరకు లాగుకొని నడుస్తుంటే తనంత 'తపన'పడింది.

ఇండియాలో రైలు కంపార్ట్‌మెంటు తుడిచి డబ్బులడుక్కునే కుర్రాడిని చూసి అలాగే తపన పడింది. (నా మాట... డబ్బులిచ్చి జాలి, దయ చూపించి చేతులు కడుక్కోవచ్చు.) బస్సులో ఎదురుగా కూర్చున్న అమ్మాయి 'పరీక్షకు సమయానికి వెళ్లలేనేమో'' అని ఆవేదన పడుతున్నప్పుడు ఇలాగే తపన పడింది. అన్నీ సవ్యంగా జరగాలని ఎంతగా కోరిందో. ఇదే నా ప్రేమంటే... గజ్జి కుక్కను అందరూ తరుముతుంటే దానికి పిల్లరు ఢీక్కోటానికి చూపించమని, చిన్న పిల్లలు ఎందుకేడుస్తున్నారో తెలియని తల్లులను చూసినపుడు తన హృదయం ఎంత తపన పడుతుందో. ఆ స్థానంలో "తనే'' ఉన్నంత బాధపడి తపన పడేది. అదినా "ప్రేమ''. బామ్మ చెప్పినట్లు "సర్వభూతప్రేమ'' అంటే అదేనా? ఈ క్షణాన ఈ ఆలోచన తలచుకుంటే "తనేమిటో'' తనకి అర్థమవుతోంది. ఇందులో "తను'' ఎక్కడుంది. లేనే లేదు... అంతా "ప్రేమే'' నాలుగు దిక్కులా "ప్రేమ''... అమృతం కురిసిన వేళ.

బామ్మా! అని గట్టిగా అరిచింది. మాగన్ను కునుకు పడిన జగదాంబగారు ఉలిక్కిపడి లేచారు. కిటికి దగ్గరున్న జనకజను చూసి ఆనందించాలో లేదో తెలియని స్థితిలో ఉన్నారు.

"బామ్మా! నాకు ఒక గ్లాసు పాలు ఇవ్వు'' అని నవ్వుతూ అడిగింది నీరెండలో చిగురించిన కొమ్మ, జనకజ. జనకజకు జగదాంబగారు పాలు అందిస్తూ "నా ఇష్టం అన్నది లేకపోతే'' అని అంటూండగా గబుక్కున జనకజ అన్నది "అదే ప్రేమంటే....''.

కాళ్ళకూరి సాయిలక్ష్మి

సాయిలక్ష్మి గారు మోర్గన్ విల్, న్యూజెర్సీలో ఉంటారు. స్పెషల్ ఎడ్యుకేటర్ గా పని చేస్తున్నారు.

Telugu Jyothi Special Issue April 08